

Seznam dosedaj ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst

The list of birds of Slovenia including rare species

Na prošnjo mednarodnega Komiteja za pripravo seznama ptic Zahodne Palearktike, Slovenijo zastopa Iztok Geister, smo člani komisije za redkosti pri Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije pripravili seznam dosedaj ugotovljenih vrst ptic Slovenije, skupaj z oznakami redkih vrst, kar bo sestavni del seznama ptic Zahodne Palearktike.

Vrste so bile po navodilih komiteja klasificirane v naslednje kategorije:

A – vrsta je bila opažena na območju Slovenije v zadnjih 50 letih.

B – vrsta je bila opažena na območju Slovenije, vendar ne v zadnjih 50 letih.

V primeru, da so znani podatki za neko vrsto za zadnjih 50 let, podatkom izpred 50 let ni bila posvečena posebna pozornost.

C – vrsta je bila naseljena, vendar sedaj samostojno živi v naravi (na območju Slovenije).

Če obstaja za neko vrsto manj kot deset podatkov v časovni kategoriji, je poleg oznake kategorije (A, B ali C) navedeno še točno število opažanj oziroma podatkov.

Oglejmo si nekaj primerov:

Običajne vrste, kakor je npr. *Turdus philomelos*, za katere je znano veliko podatkov, so označene z oznako A. Za vrsto *Gavia*

adamsii sta znana le dva podatka iz zadnjih 50 let, kar je označeno z A 2; analogno je bila npr. vrsta *Stercorarius parasiticus* opažena le trikrat, pa še to pred več kot 50 leti, kar je zapisano kot B 3.

Za vrsto *Eudromias morinellus* je znanih nekaj podatkov izpred 50 let, vendar je pri tej vrsti oznaka A 1 za edino znano opažanje te vrste v zadnjih 50 letih.

Pri posamezni vrsti je torej možna le ena oznaka kategorij (A, B ali C).

Pričujoči spisec nikakor še ne more predstavljati dokončnega seznama redkih vrst ptic Slovenije, saj so merila za Zahodno Palearktiko seveda bistveno manj podrobna kot za Slovenijo. Pri pripravi končnega seznama redkih vrst ptic Slovenije bo potrebno upoštevati še naslednje posebnosti:

– ločitev med redkimi gnezdilci in redkimi preletniki;

– le lokalno razširjeni gnezdilci in lokalno pojavljajoči se preletniki;

– problem vrst, ki so šele v zadnjih nekaj letih postale zelo redke ali se sploh ne pojavljajo več, medtem ko imamo za celotno obdobje 50 let več kot 10 podatkov (npr. prlivka);

– problem redkih vrst, katere postavljena meja 10 podatkov ne uvršča med redke vrste, vendar obstaja le nekaj več kot 10 podatkov (npr. za beloglavega strnada je znanih 13 podatkov).

Seznam dosedaj ugotovljenih vrst ptic Slovenije z oznako tistih, ki so bile dosedaj opažene manj kot desetkrat v časovnem obdobju 50 let:

<i>Gavia stellata</i>	A	<i>Podiceps cristatus</i>	A
<i>Gavia arctica</i>	A	<i>Podiceps grisegena</i>	A
<i>Gavia immer</i>	A	<i>Podiceps auritus</i>	A 6
<i>Gavia adamsii</i>	A 2	<i>Podiceps nigricollis</i>	A
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	A	<i>Fulmarus glacialis</i>	B 1

<i>Puffinus puffinus</i>	A 2	<i>Bucephala clangula</i>	A
<i>Phalacrocorax carbo</i>	A	<i>Mergus albellus</i>	A
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	A 2	<i>Mergus serrator</i>	A
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	A	<i>Mergus merganser</i>	A
<i>Pelecanus onocrotalus</i>	B 2	<i>Pernis apivorus</i>	A
<i>Botaurus stellaris</i>	A	<i>Milvus migrans</i>	A
<i>Ixobrychus minutus</i>	A	<i>Milvus milvus</i>	A
<i>Nycticorax nycticorax</i>	A	<i>Haliaeetus albicilla</i>	A
<i>Ardeola ralloides</i>	A	<i>Neophron percnopterus</i>	B 2
<i>Egretta garzetta</i>	A	<i>Gyps fulvus</i>	A
<i>Egretta alba</i>	A	<i>Aegypius monachus</i>	B 1
<i>Ardea cinerea</i>	A	<i>Circaetus gallicus</i>	A
<i>Ardea purpurea</i>	A	<i>Circus aeruginosus</i>	A
<i>Ciconia nigra</i>	A	<i>Circus cyaneus</i>	A
<i>Ciconia ciconia</i>	A	<i>Circus macrourus</i>	B 8
<i>Plegadis falcinellus</i>	A 5	<i>Circus pygargus</i>	A
<i>Platalea leucorodia</i>	A	<i>Accipiter gentilis</i>	A
<i>Phoenicopterus ruber</i>	A 1	<i>Accipiter nisus</i>	A
<i>Cygnus olor</i>	A	<i>Accipiter brevipes</i>	A 1
<i>Cygnus cygnus</i>	A 2	<i>Buteo buteo</i>	A
<i>Cygnus colombianus</i>	A 1	<i>Buteo rufinus</i>	A
<i>Anser fabalis</i>	A	<i>Buteo lagopus</i>	A
<i>Anser brachyrhynchus</i>	A 4	<i>Aquila pomarina</i>	A 2
<i>Anser albifrons</i>	A	<i>Aquila clanga</i>	B 1
<i>Anser anser</i>	A	<i>Aquila chrysaetos</i>	A
<i>Branta canadensis</i>	A 2	<i>Hieraaetus pennatus</i>	B 2
<i>Branta leucopsis</i>	A 1	<i>Pandion haliaetus</i>	A
<i>Tadorna ferruginea</i>	A 1	<i>Falco naumanni</i>	A
<i>Tadorna tadorna</i>	A	<i>Falco tinnunculus</i>	A
<i>Aix sponsa</i>	C 2	<i>Falco vespertinus</i>	A
<i>Aix galericulata</i>	C 1	<i>Falco columbarius</i>	A
<i>Anas penelope</i>	A	<i>Falco subbuteo</i>	A
<i>Anas strepera</i>	A	<i>Falco eleonora</i>	A 1
<i>Anas crecca</i>	A	<i>Falco cherrug</i>	A 2
<i>Anas platyrhynchos</i>	A	<i>Falco peregrinus</i>	A
<i>Anas acuta</i>	A	<i>Bonasa bonasia</i>	A
<i>Anas querquedula</i>	A	<i>Lagopus mutus</i>	A
<i>Anas clypeata</i>	A	<i>Tetrao tetrix</i>	A
<i>Netta rufina</i>	A	<i>Tetrao urogallus</i>	A
<i>Aythya ferina</i>	A	<i>Ellectoris graeca</i>	A
<i>Aythya nyroca</i>	A	<i>Ellectoris rufa</i>	C
<i>Aythya fuligula</i>	A	<i>Perdix perdix</i>	A
<i>Aythya marilla</i>	A	<i>Coturnix coturnix</i>	A
<i>Somateria mollissima</i>	A	<i>Phasianus colchicus</i>	C
<i>Clangula hyemalis</i>	A	<i>Rallus aquaticus</i>	A
<i>Melanitta nigra</i>	A 4	<i>Porzana porzana</i>	A
<i>Melanitta fusca</i>	A 9	<i>Porzana parva</i>	A

Porzana pusilla	A 1	Phalaropus lobatus	A 2
Crex crex	A	Phalaropus fulicarius	A 1
Gallinula chloropus	A	Stercorarius pomarinus	A 1
Fulica atra	A	Stercorarius parasiticus	B 3
Grus grus	A	Stercorarius skua	B 2
Tetrax tetrax	B 4	Larus melanocephalus	A
Chlamydotis undulata	A 1	Larus minutus	A
Otis tarda	B 4	Larus ridibundus	A
Haematopus ostralegus	A	Larus canus	A
Himantopus himantopus	A	Larus fuscus	A 6
Recurvirostra avosetta	A 3	Larus argentatus	A
Burhinus oedicnemus	A	Larus marinus	A 1
Cursorius cursor	A 1	Sterna caspia	A 6
Glareola pratincola	A 5	Sterna sandvicensis	A
Charadrius dubius	A	Sterna hirundo	A
Charadrius hiaticula	A	Sterna albifrons	A
Charadrius alexandrinus	A	Chlidonias hybridus	A 7
Charadrius morinellus	A 1	Chlidonias niger	A
Pluvalis apricaria	A	Chlidonias leucopterus	A
Pluvalis squatarola	A	Gelochelidon nilotica	A 1
Chettusia gregaria	A 2	Alca torda	B 1
Vanellus vanellus	A	Fratercula arctica	A 1
Calidris canutus	A 2	Syrhaptus paradoxus	B 3
Calidris alba	A	Columba livia	A
Calidris minuta	A	Columba oenas	A
Calidris temminckii	A	Columba palumbus	A
Calidris ferruginea	A	Columba decaocto	A
Calidris alpina	A	Columba turtur	A
Limicola falcinellus	A 2	Psittacula krameri	C
Philomachus pugnax	A	Cuculus canorus	A
Lymnocyptes minimus	A 5	Tyto alba	A
Gallinago gallinago	A	Otus scops	A
Gallinago media	A 2	Bubo bubo	A
Scopolax rusticola	A	Nyctea scandiaca	B 2
Limosa limosa	A	Glaucidium passerinum	A
Limosa lapponica	A 7	Athene noctua	A
Numenius phaeopus	A	Strix aluco	A
Numenius tenuirostris	B 1	Strix uralensis	A
Numenius arquata	A	Asio otus	A
Tringa erythropus	A	Asio flammeus	A 1
Tringa totanus	A	Aegolius funereus	A
Tringa stagnatilis	A 6	Caprimulgus europaeus	A
Tringa nebularia	A	Apus apus	A
Tringa ochropus	A	Apus melba	A
Tringa glareola	A	Alcedo atthis	A
Actitis hypoleucos	A	Merops apiaster	A
Arenaria interpres	A 5	Coracias garrulus	A

Upupa eposs	A	Zoothera dauma	A 1
Jynx torquilla	A	Turdus torquatus	A
Picus canus	A	Turdus merula	A
Picus viridis	A	Turdus pilaris	A
Dryocopus martius	A	Turdus philomelos	A
Dendrocopos major	A	Turdus iliacus	A
Dendrocopos syriacus	A 5	Turdus viscivorus	A
Dendrocopos medius	A	Cettia cetti	A
Dendrocopos leucotos	A 2	Cisticola juncidis	A
Dendrocopos minor	A	Locustella naevia	A
Picoides tridactylus	A	Locustella fluviatilis	A
Melanocorypha calandra	A 1	Locustella luscinioides	A
Calandrella brachydactyla	A 2	Acrocephalus melanopogon	A
Galerida cristata	A	Acrocephalus paludicola	A
Lullula arborea	A	Acrocephalus schoenobaenus	A
Alauda arvensis	A	Acrocephalus palustris	A
Riparia riparia	A	Acrocephalus scirpaceus	A
Ptyonoprogne rupestris	A	Acrocephalus arundinaceus	A
Hirundo rustica	A	Hippolais icterina	A
Hirundo daurica	A 1	Hippolais polyglotta	A
Delichon urbica	A	Sylvia cantillans	A
Anthus campestris	A	Sylvia melanocephala	A
Anthus trivialis	A	Sylvia hortensis	A 3
Anthus partensis	A	Sylvia nisoria	A
Anthus cervinus	A	Sylvia curruca	A
Anthus spinoletta	A	Sylvia communis	A
Motacilla flava	A	Sylvia borin	A
Motacilla citreola	A 1	Sylvia atricapilla	A
Motacilla cinerea	A	Phylloscopus bonelli	A
Motacilla alba	A	Phylloscopus collybita	A
Bombycilla garrulus	A	Phylloscopus trochilus	A
Cinclus cinclus	A	Phylloscopus sibilatrix	A
Troglodytes troglodytes	A	Regulus regulus	A
Prunella modularis	A	Regulus ignicapillus	A
Prunella collaris	A	Muscicapa striata	A
Erithacus rubecula	A	Ficedula parva	A
Luscinia luscinia	A	Ficedula albicollis	A
Luscinia megarhynchos	A	Ficedula hypoleuca	A
Luscinia svecica	A	Panurus biarmicus	A
Phoenicurus ochruros	A	Aegithalos caudatus	A
Phoenicurus phoenicurus	A	Parus palustris	A
Saxicola rubetra	A	Parus lugubris	A 1
Saxicola torquata	A	Parus montanus	A
Oenanthe oenanthe	A	Parus cristatus	A
Oenanthe hispanica	A 3	Parus ater	A
Monticola saxatilis	A	Parus caeruleus	A
Monticola solitarius	A 3	Parus major	A

Sitta europaea	A	Emberiza leucocephala	A
Tichodroma muraria	A	Emberiza citrinella	A
Certhia familiaris	A	Emberiza cirulus	A
Certhia brachydactyla	A	Emberiza cia	A
Remiz pendulinus	A	Emberiza hortulana	A
Oriolus oriolus	A	Emberiza rustica	A 1
Lanius collurio	A	Emberiza pussila	A 5
Lanius minor	A	Emberiza rutila	A 1
Lanius excubitor	A	Emberiza schoeniclus	A
Lanius senator	A	Emberiza melanocephala	A
Garrulus glandarius	A	Milaria calandra	A
Pica pica	A	Pheucticus ludovicianus	C 1
Nucifraga caryocatactes	A		
Pyrrhonorax graculus	A	Cygnus atratus	C 1
Pyrrhonorax pyrrhonorax	A 2	Leiothrix lutea	C 2
Corvus monedula	A		
Corvus frugilegus	A		
Corvus corone	A		
Corvus corax	A		
Sturnus vulgaris	A		
Sturnus roseus	A 4		
Passer domesticus	A		
Passer hispaniolensis	A 1		
Passer montanus	A		
Passer luteus	C 1		
Petronia petronia	A 1		
Montifringilla nivalis	A		
Estrilda astrild	C 1		
Fringilla coelebs	A		
Fringilla montifringilla	A		
Serinus serinus	A		
Serinus citrinella	A		
Carduelis chloris	A		
Carduelis carduelis	A		
Carduelis spinus	A		
Carduelis cannabina	A		
Carduelis flavirostris	A		
Carduelis flammea	A		
Loxia leucoptera	A 2		
Loxia curvirostra	A		
Loxia pytyopsittacus	B 1		
Carpodacus erythrinus	A		
Pinicola enucleator	B 1		
Pyrrhula pyrrhula	A		
C. coccothraustes	A		
Calcarius lapponicus	A 5		
Plectrophenax nivalis	A		

Pri pripravi seznama so bile pregledane zbirke ptičev v Prirodoslovnem muzeju Slovenije v Ljubljani in naslednja literatura:

1. ACROCEPHALUS, glasilo DOPPS, Ljubljana
2. BOŽIČ, I. (1983), Ptiči Slovenije, LZS
3. BREHM, Življenje živali (prev. R. Bačar), Umetniška propaganda
4. CARNIOLA, izvestja Muzejskega društva za Kranjsko, Ljubljana
5. MATVEJEV, S. D., V. F. VASIČ (1973), Catalogus faunae Jugoslaviae. Aves, SAZU Ljubljana
6. FALCO, glasilo OD Ixobrychus, Koper
7. FREYER, H. (1842), Fauna der Krain bekannten Säugethiere, Vögel, Reptilien und Fische, Laibach
8. GEISTER, I. (1989), Slovenski prispevek k Evropskemu ornitološkemu atlasu, Ljubljana
9. GREGORI, J. (1979), Prispevek k poznavanju ptičev Cerknškega jezera in bližnje okolice, Acta Carsologica, Ljubljana
10. IZVESTJE Ornitološkega observatorija v Ljubljani 1926–33 (1934), Ljubljana
11. LARUS, godišnjak Zavoda za ornitologiju JAZU, Zagreb
12. REISER, O. (1925), Die Vögel von Marburg an der Drau, Graz
13. SCHIAVUZZI, B. (1883), Materiali per un'avifauna del territorio di Trieste fino a

Monfalcone e dell'Istra, Trieste

14. SCHULZ, F. (1890), Verzeichnis der bisher in Krain beobachteten Vögel, Laibach

15. ŠKORNIK, I., T., MAKOVEC, M. MIKLAVC (v tisku), Favniški pregled ptic slovenske obale

16. ŠMUC, A. (1980), Ptice Sečoveljskih in Ulcinjskih solin, Univerza v Ljubljani, diplomsko delo, Ljubljana

17. VARSTVO NARAVE, revija za teorijo in prakso varstva naravne dediščine, Ljubljana

Upoštevani so bili tudi posamezni preverjeni podatki iz poročil Zimskega ornitolo-

škega atlasa Slovenije in iz poročil o obročkanju ptic v okviru dela Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

Komisija za redkosti

OBVESTILO KOMISIJE ZA REDKOSTI

Ker je zelo verjetno, da je bilo pri pripravi tega seznama spregledano tudi katero izmed del, ki vsebuje konkretne podatke o redkejših vrstah ptic, naprošamo vse, ki za take vire vedo, da nam to sporočijo na naslov koordinatorja komisije za redkosti.

Posebej naprošamo vse, ki imajo v svojih beležnicah še neobjavljene podatke, predvsem o vrstah, ki so v zgornjem seznamu označene kot manj kot desetkrat opažene v zadnjih 50 letih, da jih čimprej objavijo v *Acrocephalusu* ali pošljejo na naslov koordinatorja komisije za redkosti. Pri tem je potrebno opozoriti, da so uporabni (in bili upoštevani tudi pri pripravi tega seznama) le taki podatki, ki vsebujejo tudi natančne podatke o kraju in datumu opazovanja in o številu opaženih primerkov.

Izredno dobrodošli so podatki o nagačenih primerkih iz zasebnih zbirk, kakor tudi podatki iz preparatorskih knjig, pri čemer komisija za redkosti jamči, da imena preparatorjev ne bodo objavljena. Seveda tudi tu velja, da so uporabni le podatki opremljeni s krajem in datumom ulova. Tudi pri pregledu zbirk Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani so bili namreč izločeni vsi tisti preparati, ki so bili brez omenjenih oznak.

Obenem komisija za redkosti priporoča vsem, ki pripravljajo popise ptic nekega področja, da pri vrstah označijo tudi število opazovanj posamezne vrste, pri redkih vrstah pa poleg števila opazovanj navedejo še zelene podatke o kraju, datumu in številu opazovanih osebkov.

Za Komisijo za redkosti

Koordinator:

*Andrej Sovinc, Cesta VII. korpusa 76, 61000 Ljubljana
telefon 061/262-596*